

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

İL BAZINDA GAYRİSAFİ YURT İÇİ HASILA 2020

BURÇİN KABAKCI

Araştırma Raporu

Ekonomik Araştırmalar ve Proje Müdürlüğü

KONYA
Aralık, 2021
www.kto.org.tr

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	2
2. İL BAZINDA GAYRİSAFİ YURT İÇİ HASILA, 2020.....	3
3. KAYNAKÇA	6

1. GİRİŞ

Gayri Sahi Yurt İçi Hasıla (GSYH), Türkiye ekonomik hareketlerinin boyutunu ve ekonominin sağlığını göstermektedir. Belirli bir zaman aralığında üretilen tüm nihai ürünlerin, piyasa değerindeki ekonomik ölçüsüdür. GSYH genellikle bir yıl için ele alınmaktadır. Nihai mal ve hizmetler ise, üretilen toplam mal ve hizmetlerden üretim için kullanılan ara mallar düşüldükten sonra geriye kalan değerdir. GSYH verileri şu şekilde bulunmaktadır:

$$\text{GSYH} = \text{Tüketim} + \text{Yatırım} + \text{Devlet Harcamaları} + (\text{İhracat} - \text{İthalat})$$

Bir ülkenin performansını ölçmek için kullanılan GSYH, ekonominin durumunun iyi veya kötü olduğu hakkında bilgi vermektedir. Ulusal sınırlar içerisinde üretimi yapılan bütün nihai mal ve hizmetlerin, parasal karşılık değerini göstermektedir. GSYH, sadece ülke ekonomisini değil, yatırımcıların da işlemlerini ne şekilde yönetmesi gerektiği hakkında bilgiler vermektedir. Bunun sebebi, GSYH'nin yatırım araçlarının değerini doğrudan etkilemesidir.

2. İL BAZINDA GAYRİSAFİ YURT İÇİ HASILA, 2020

İl bazında ve bölgesel GSYH, üretim yöntemiyle hesaplanmaktadır. İktisadi faaliyet kollarına göre il ve bölgesel düzeyde GSYH hesaplamaları yıllık olarak cari fiyatlarla ve zincirlenmiş hacim endeksiyle Türk Lirası cinsinden yapılmaktadır. İl ve bölge bazında kişi başına GSYH hesaplamaları ise cari fiyatlarla Türk Lirası ve ABD Doları cinsinden yapılmaktadır.

2020 yılı il düzeyinde cari fiyatlarla GSYH hesaplamalarına göre, İstanbul 1 trilyon 517 milyar 324 milyon TL ile en yüksek GSYH'ye ulaşmış ve toplam GSYH'den %30,1 pay almıştır. İstanbul'u 482 milyar 589 milyon TL ve %9,6 pay ile Ankara, 306 milyar 713 milyon TL ve %6,1 pay ile İzmir izlemiştir. Konya ise 110 milyar 555 milyon TL ile yedinci sırada yer almaktadır. İl düzeyinde GSYH hesaplarında son üç sırada 5 milyar 65 milyon TL ile Tunceli, 4 milyar 487 milyon TL ile Ardahan ve 3 milyar 191 milyon TL ile Bayburt yer almaktadır.

GSYH'den en yüksek payı alan ilk beş il, 2020 yılında toplam GSYH'nin %53,5'ini oluşturmaktadır.

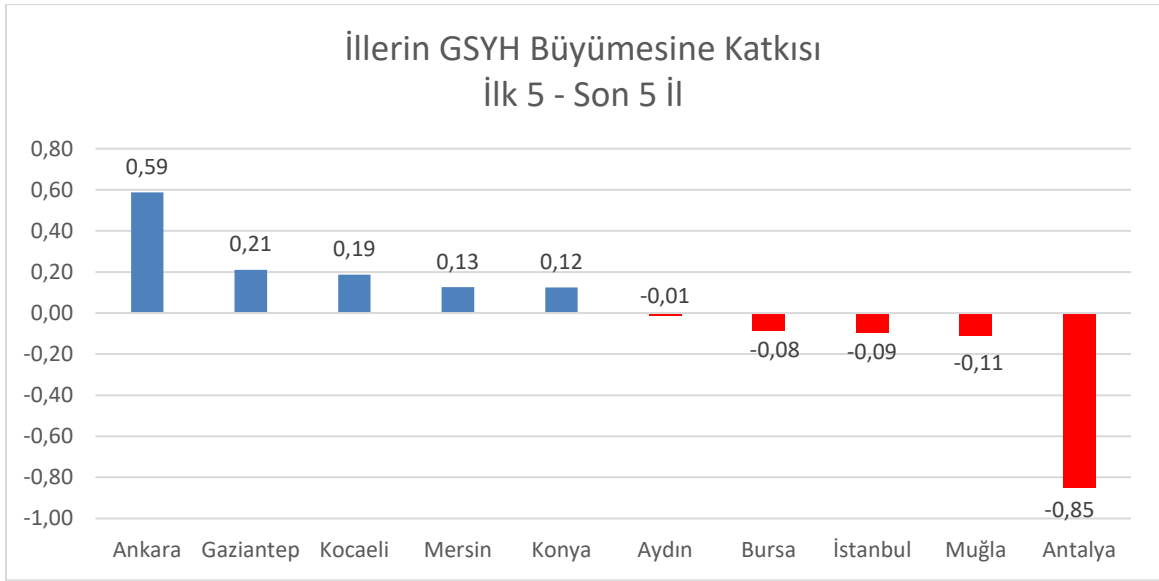
İl bazında GSYH payı, cari fiyatlarla, 2020

Kaynak: TÜİK

Yıllık GSYH'nin, zincirlenmiş hacim endeksiyle bir önceki yıla göre %1,79 artışına en fazla katkı veren il %0,59 ile Ankara olmuştur. %0,21 katkı payı ile Gaziantep ikinci sırada yer alırken onu %0,19 ile Kocaeli izlemiştir. Konya ise %0,12'lik katkı payı ile Mersin'in ardından beşinci sırada yer almaktadır. Yıllık GSYH büyümesine negatif yönlü katkı veren illerin başında %0,85 ile Antalya, %0,11 ile Muğla, %0,09 ile İstanbul yer almaktadır.

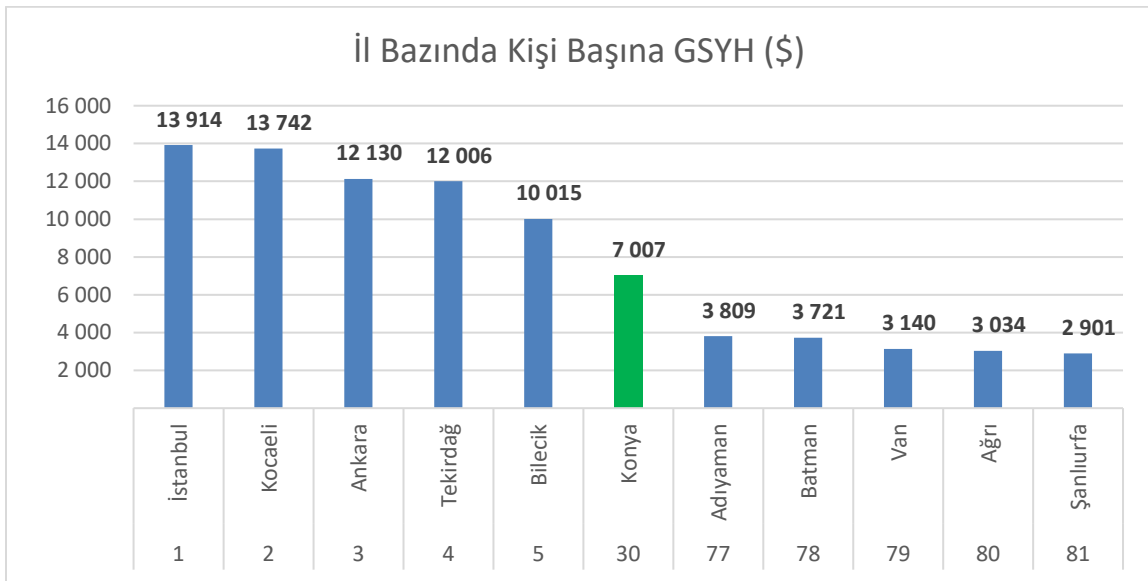

Kaynak: TÜİK

İLLER BAZINDA GAYRİSAFİ YURT İÇİ HASILA 2020

İl bazında kişi başına GSYH'ye bakıldığında İstanbul 13.914 \$ ile ilk sırada yer alırken, 13.742 \$ ile Kocaeli ikinci sırada, 12.130 \$ ile Ankara üçüncü sırada yer almaktadır. İl düzeyinde kişi başına GSYH hesaplamalarında son üç sıraya bakıldığında 3.140 \$ ile Van, 3.034 \$ ile Ağrı ve 2.901 \$ ile Şanlıurfa'nın yer aldığı görülmektedir. Konya ise 7.007 \$ ile otuzuncu sırada yerini almıştır. Kişi başına GSYH, 2020 yılında on dört il için Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir.

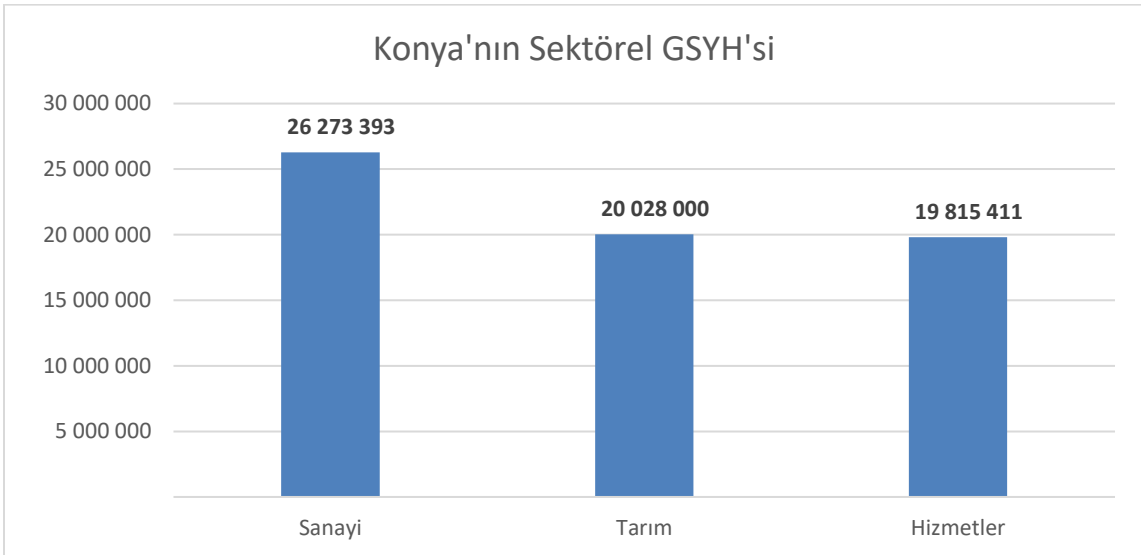

Kaynak: TÜİK

GSYH'yi oluşturan faaliyetlere bakıldığı zaman, 2020 yılında cari fiyatlarla GSYH'den en yüksek payı alan İstanbul, tarım sektörü ve diğer hizmet faaliyetleri hariç, tüm faaliyetlerde de ilk sırada yer almıştır. Bilgi ve iletişim faaliyetleri toplamı içinde İstanbul'un aldığı pay yüzde 64,4, finans ve sigorta faaliyetleri toplamı içinde İstanbul'un aldığı pay yüzde 58,7, mesleki, idari ve destek hizmetleri faaliyetleri toplamından aldığı pay yüzde 46, hizmetler sektörü toplamından aldığı pay yüzde 40,8, inşaat sektörü toplamından aldığı pay yüzde 33,2 olarak gerçekleşmiştir.

Konya yüzde 5,9 pay ile tarım, ormancılık, balıkçılık sektöründe 81 il içerisinde ilk sırada yer almıştır.

Kaynak: TÜİK

3. KAYNAKÇA

- <https://paratic.com/gayri-safi-yurt-ici-hasila-nedir/>
- <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Il-Bazinda-Gayrisafi-Yurt-Ici-Hasila-2020-37188>